

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки

Навчальний рік 2025-2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Соціально-педагогічна етика сім'ї»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент вибірковий

Форма здобуття освіти заочна
(очна; змішана; дистанційна)

Галузь знань 23 «Соціальна робота»
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність 231 «Соціальна робота»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма: «Соціальна робота»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс: 4-й

Силабус навчальної дисципліни розглянуто
на засіданні кафедри української мови,
основ психології та педагогіки

Протокол від
“28” червня 2022 року №11

Завідувач кафедри проф. Фоміна Л. В.

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної та передфахової
підготовки

Протокол від
“31” серпня 2022 року №1

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Фоміна Л.В., завідувачка кафедри, професорка, к.філол.наук.
2. Каліна К.Є., доцентка, к.пед.наук
3. Шейко А.К., викладачка, к.псих.наук

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Шейко Анастасія Олександрівна, викладачка кафедри української мови, основ психології та педагогіки, к.психнаук, доцентка

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Психолого-педагогічні аспекти професійного спілкування майбутніх лікарів.

Контактний телефон

+380 931813543

Корпоративна пошта викладача

ao.sheiko@knmu.edu.ua

Консультації

Середа 10.00-15.00

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Каліна Катерина Євгеніївна, доцентка кафедри української мови, основ психології та педагогіки, к.пед.наук, доцентка

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Проблеми підготовки високваліфікованих спеціалістів; компаративний підхід та інновації в освітньому просторі.

Контактний телефон

+380976987751

Корпоративна пошта викладача

ky.kalina@knmu.edu.ua

Консультації

Середа 10.00-15.00

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Соціально-педагогічна етика сім'ї» складений відповідно до Освітньо-професійної програми «Соціальна робота» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) для вищих медичних закладів України III – IV рівнів акредитації для спеціальності 231 «Соціальна робота», першого (бакалаврського) рівня, напрямку підготовки 23 «Соціальна робота».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Навчальна дисципліна «Соціально-педагогічна етика сім'ї» є важливою складовою у системі гуманітарної підготовки студентів закладів вищої освіти.

Навчальна дисципліна «Соціально-педагогічна етика сім'ї» є теоретичним і практичним фундаментом побудови майбутньої успішної взаємодії у родині і надає можливість студентам не тільки оволодіти системою соціально-педагогічних, етичних знань, а й забезпечує формування на цій основі комунікативних вмінь, що є одним з важливих елементів у професійній підготовці та професійній діяльності фахівця; сприяє вирішенню та осмисленню найбільш ефективних методів взаємодії у родині.

Силабус упорядковано із застосуванням сучасних психолого-педагогічних принципів організації освітнього процесу вищої освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні соціально-педагогічні положення, механізми, форми процесу спілкування та індивідуально-психологічні відмінності особистості, що проявляються у спілкуванні в родині, формуванню етичних взаємин у міжособистісних стосунках у сім'ї.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Соціально-педагогічна етика сім'ї» базується на вивченні студентами основ загальної, соціальної та вікової психології, конфліктології, соціальної педагогіки, філософії; закладає основи вивчення студентами теорії соціальної роботи, її технологій, українською мовою (за професійним спрямуванням), а також ряду клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію з ними.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування високо моральних та етичних комунікативних знань, вмінь та навичок як складової професійної компетентності фахівця.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є сформулювати у студентів знання базових категорій і понять соціально-педагогічної комунікації, основних методів міжособистісної взаємодії; розкрити сутність етичної комунікації та міжособистісної взаємодії у родині; сприяти оволодінню студентами вміннями та навичками побудови і ведення конструктивного комунікативного процесу у міжособистісних стосунках у сім'ї та повсякденному житті; оволодіти ефективними шляхами впливу на співрозмовника, суб'єкта комунікації.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей: інтегральні:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

спеціальні (фахові, предметні):

ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН

ПРН

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **соціальних навичок (Soft skills):** комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проектів, ажурна пилка), конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через: метод проектів, робота в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

Здобувач вищої освіти у період навчання здобуває комунікативні навички, розвиває лідерські здібності, навчається брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, розв'язує педагогічні ситуації та конфлікти, вчиться працювати в команді, управляти своїм часом, логічно і системно мислити, вміння креативно підходити до вирішення завдань.

Результати навчання

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна: володіти професійними знаннями; демонструвати знання біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності, уміння аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта; здатність проводити фізичну терапію пацієнтів/ клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями; уміння визначати функціональний стан осіб різного віку; уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Опис дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Напрямок підготовки <u>23 «Соціальна робота»</u> (шифр і назва)	Вибіркова
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність: <u>231 «Соціальна робота»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:
		4-й
		Семестр
		7-й
Годин для денної (або вечірньої) форми	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції
		2 год. Практичні, семінарські

навчання: аудиторних – 10 самостійної роботи студента - 110	8 год.
	Лабораторні
	– год.
	Самостійна робота
	110 год.
	Індивідуальні завдання: - год.
Вид підсумкового контролю: залік	

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид лекції
1	Інститут сім'ї: історичний аспект. Функції сім'ї як соціального інституту. Характеристика сучасної сім'ї. Соціально-педагогічні аспекти етичних взаємовідносин у сім'ї.	2	Інформаційна
	Усього годин	2	

2.2.2 Семінарські заняття

Не передбачено навчальним планом.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Історичні етапи розвитку шлюбних стосунків	2	Розповідь-пояснення	Вхідне тестування
2	Проблеми стабільності шлюбу і сім'ї Подолання подружніх конфліктів	2	Метод кейсів	Творче завдання
3	Сім'я і її вплив на формування особистості дитини	2	Відеоматеріал. Моделювання ситуацій	Тестування
4	Методики вивчення сім'ї	2	Робота в парах	Обговорення
	Усього годин	8		

2.2.4. Лабораторні заняття

Не передбачено навчальним планом.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Історичні етапи розвитку шлюбних стосунків	8	Складання опорного конспекту або схеми-конспекту, анотацій.	Підготовка доповіді з презентацією
2	Інститут сім'ї: історичний аспект. Функції сім'ї як соціального інституту. Характеристика сучасної сім'ї	10	Складання структурно-логічної схеми	Підготовка рефератів (есе)
3	Співвідношення понять «шлюб» і «сім'я».	4	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка

			основних понять	рефератів.
4	Характер подружніх стосунків. Основні етапи розвитку шлюбних стосунків	10	Підготовка проекту	Виконання науково-пошукового завдання.
5	Проблеми стабільності шлюбу і сім'ї	12	Створення мультимедійної презентації	Заповнення порівняльної таблиці. Складання тез джерел літератури
6	Подолання подружніх конфліктів	6	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів	Виступ
7	Сім'я і її вплив на формування особистості дитини	8	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	Написати есе.
8	Проблема підготовки молоді до сімейного життя	6	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	Створення мультимедійної презентації
9	Розлучення в сім'ї як фактор дезадаптації дитини	10	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	Критичний аналіз наукових публікацій
10	Психолого-педагогічна діагностика сім'ї	6	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів	Складання таблиці або схеми.
11	Психологічна корекція сімейних стосунків: психолого-педагогічне консультування і психотерапія	8	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів.	Публічний виступ
12	Техніки сімейного консультування	4	Аналітичний (критичний) огляд публікацій.	Співбесіда
13	Методики вивчення сім'ї	6	Виконання науково-пошукового завдання.	Виступ із презентаційними матеріалами
14	Аналіз звернень подружніх пар до сімейного психолога	4	Підготовка доповіді з презентацією.	Показ презентації
15	Психолого-педагогічна допомога дітям розлучених батьків	8	Написати есе.	Виступ
	Усього годин	110		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 р. № 181.

При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий контроль. Також передбачено обов'язків контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійне вивчення.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди студентів із задалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант (за вибором): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел, доповнення лекцій).

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній формі. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 200 балів, мінімальна – 120 балів.

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є залік.

Поточна навчальна діяльність студентів (далі – ПНД) контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		

4.35-4,36	174	3.57-3,59	143
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141

Залік для дисциплін, вивчення яких завершено проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни та передбачає врахування ПНД та перевірку засвоєння усіх тем з дисципліни. Оцінка визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

3.2. Питання до заліку

1. Поняття етики у соціально-педагогічному аспекті.
2. Функції сім'ї як соціального інституту.
3. Характер подружніх стосунків. Основні етапи розвитку шлюбних стосунків.
4. Основні проблеми подружніх стосунків.
5. Співвідношення понять «шлюб» і «сім'я».
6. Фактори стабільності шлюбу і сім'ї.
7. Роль подружньої сумісності в підтримці стабільності шлюбу.
8. Конфлікти у подружньому спілкуванні.
9. Проблема підготовки молоді до сімейного життя.
10. Особливості стилів сімейного виховання.
11. Вплив і значення етичних взаємовідносин між батьками на психічний і особистісний розвиток дитини.
12. Причини неадекватного батьківського ставлення до дитини.
13. Мета і завдання соціально-педагогічної діагностики сім'ї.
14. Методи психолого-педагогічного вивчення сім'ї.
15. Методики, за допомогою яких можна визначити особливості взаємин у сім'ї.
16. Методики психодіагностики стилів сімейного виховання.
17. Відмітні риси психологічного консультування і психотерапії.
18. Принципи психологічного консультування сім'ї.
19. Техніки сімейного консультування.
20. Особливості використання методів і прийомів сімейного консультування.
21. Етапи проведення консультування.
22. Основні напрямки сімейного консультування.
23. Психолого-педагогічна допомога дітям розлучених батьків.

3.3. Контрольні питання та завдання до самостійної роботи

1. У чому сутність соціально-педагогічної етики сім'ї?
2. Як визначаються стилі спілкування у сім'ї? Дайте характеристику.
3. Які види міжособистісних соціально-педагогічних комунікацій вирізняють у сім'ї?
4. Що таке конфліктна ситуація? Які існують причини конфлікту? Як уникнути конфлікту?
5. У чому сутність етичного спілкування?

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні).

3.5. Правила оскарження оцінки

Відповідно до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю», затвердженого наказом ХНМУ від 30.09.2020 №252.

Посилання:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

(система вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни, зокрема реакція викладача на запізнені завдання, пропущені заняття, поведінку в аудиторії, вимог щодо медичного одягу, тощо, окремо зазначити доступність та умови навчання для осіб з особливими освітніми потребами).

Вимоги до курсу

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри)

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час **лекційного заняття** студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливості та неупередженості,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність

в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. Рекомендована література

Основна література

1. Бондарчук О.І. Психологія сім'ї: Курс лекцій. / О.І. Бондарчук – К.: МАУП, 2001.– 96 с.
2. Горецька О.В. Психологія сім'ї : навчальний посібник для студентів спеціальності «Практична психологія», «Початкова освіта» / Олена Горецька, Наталя Сердюк. – Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2015. – 216 с.
3. Мілютіна К. Психологія сім'ї. Техніки раціонально – інтуїтивної психокорекції родини. / К. Мілютіна – К.: Главник, 2007. – 112 с.
4. Молода сім'я: проблеми та умови її становлення. / А.Й. Капська. – К.: ДЦССМ, 2003. – 184 с.
5. Поліщук В.М. Психологія сім'ї. / В.М. Поліщук. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 239 с.
6. Помиткіна Л.В., Злагодух В.В., Хімченко Н.С., Погорільська Н.І. Психологія сім'ї. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2010. – 270 с.

Допоміжна література

1. Дружинин В.Н. Психологія сім'ї. / В.Н. Дружинин. - М., 1999. – 360 с.
2. Ейдмиллер З.І. Психологія и психотерапія сім'ї . / З.І. Ейдмиллер, В.В. Юстицькіс – СПб., 1999. - 364 с.
3. Сатир В. Вы и Ваша семья. Руководство по личностному росту. / В.Сатир. – М., 2000. – 226 с.
4. . Субашкевич І. Р. Вплив сімейного виховання на формування ціннісних орієнтацій підлітків / І. Р. Субашкевич, Х. Т. Сеньків. // Інноваційна педагогіка. – 2020. – С. 196-201.
5. Субашкевич І. Р. Дослідження установок студентської молоді до сімейного життя / І. Р. Субашкевич. // Матеріали звітних наукових конференцій факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. – Львів, 2020. – С. 87–89.
6. Шнейдер Л.Б. Психологія семейных отношений. Курс лекцій. / Л.Б. Шнейдер – М., 2000. – 400 с

Інформаційні ресурси

1. <http://www.osvita.org.ua> – Освітній портал – все про освіту в Україні.
2. <http://nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
3. <http://korolenko.kharkov.com> – сайт ХДНБ імені В. Г. Короленка.

Корисні посилання:

1. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc
2. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf
3. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx
4. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf
5. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf
6. Інклюзивна освіта: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk
7. Академічна доброчесність: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx